

PATVIRTINTA:

VšĮ Šaukėnų ambulatorijos direktorė

Įsakymas Nr. 03

2010 m. vasario 23 d.

KORUPCIJOS PREVENCIJOS VŠĮ ŠAUKĖNŲ AMBULATORIJOJE PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VšĮ Šaukėnų ambulatorijos korupcijos prevencijos programos (toliau – programa) paskirtis – šalinti prielaidas korupcijai atsirasti ir plisti, užtikrinti kryptingą korupcijos prevenciją ir kontrolę įstaigoje.
2. Programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. IX-711 (Žin., 2002, Nr. 10-355, Nr. 60-2346) patvirtinta Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija programa, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 57-2297), Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2009 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. V-942.
3. Programoje vartojamos sąvokos:

Korupcija – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas siekiant naudoti sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmenų ir valstybės interesams.

Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai – korupcinio pobūdžio nusikalstama veika ir jai tapatūs pagal pobūdį, tačiau pavojingi teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė.

Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos – kyšininkavimas, tarpininkavimas, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudoti: piktnaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą. (Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas, Žin., 2002, Nr. 57-2297).

Kitos programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme vartojamas sąvokas.

II. KORUPCIJOS PRIELAUDŲ ANALIZĖ

4. Bendros korupcijos prielaidos įstaigoje:
  - 4.1. Socialinės (nepakankamai aiškus santykis tarp sveikatos apsaugos ir socialinės politikos, nėra atskomybės pasidalijimo, todėl sveikatos sistemos išteklių sąskaita sprendžiamos socialinės problemos, Lietuvos Respublikos sveikatos sistema finansuojama iš PSDF, trūksta socialinės reklamos gyventojams sveikatos klausimais ir pan.).

4.2. Teisinės (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos sistemos kokybės sistemų ir reglamentų stoka, teisės aktų netobulumas, dažnas jų keitimas, nepakankamai skaidrus sprendimų priėmimo procesas, nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais, trūksta viešumo, įstatymų bei įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų kokybės trūkumai).

4.3. Struktūrinės (sveikatos sistemos struktūros sudėtingumas ir trūkumai, skirtingas viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų pavaldumas, įstaiga nepakankamai aprūpinama informacinėmis technologijomis, nepakankamos ir netobulos veiklos apskaitos ir kontrolės sistemos).

4.4. Visuomenės pilietiškumo stoka (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumai ir prieštaravimai, nesipriešinimas korumpuotiems valstybės tarnautojams bei sveikatos sistemos darbuotojams, piliečių (taip pat ir pacientų) nenoras dalyvauti antikorupcinėje veikloje).

4.5. Išoriniai veiksniai (politinės valios nepakankamumas, pacientų pasyvumas antikorupcinei veiklai).

4.6. Specifinės prielaidos sveikatos sistemoje (veikla, susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu, administracinių teisės pažeidimų nustatymas, protokolų surašymas, baudų skyrimas, asmens sveikatos priežiūros įstaigų atliekami medicininės paskirties aparatūros, vaistinių preparatų, medicinos pagalbos ir kt. priemonių viešieji pirkimai; pacientams, norintiems gauti sveikatos priežiūros paslaugas, tenka ilgai laukti eilėse; nepakankamas kompiuterinio raštingumo ir informacinių technologijų naudojimo lygis bei nepakankama interneto prieiga, naujų sveikatos sistemos technologijų diegimas, nepakankama informacija apie įstaigoje teikiamas nemokamas ir mokamas paslaugas).

III. APLINKOS ANALIZĖ

5. Vsi šaukenų ambulatorijoje vykdomos funkcijos yra priskiriamos prie veiklos sričių, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas (SAM įsakymas 2009-11-17 Nr.V-942).

6. Įstaigos veikloje išskirtinos veiklos sritys, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė:

6.1. Mokamų ir apmokamų iš PSDF biudžeto lėšų asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas pacientams;

6.2. Prekių ir (ar) paslaugų viešieji pirkimai;

6.3. Kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių skyrimas;

6.4. Įstaigos biudžeto lėšų racionalus panaudojimas;

IV. GALIMOS KORUPCIJOS SVEIKATOS SISTEMOJE PASEKMĖS

7. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius sveikatos sistemoje, dėl ko gali:

7.1. Sumažėti įstaigos sveikatos priežiūros sistemos veiksmingumas.

7.2. Pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė.

7.3. Atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pacientų pasitikėjimą įstaiga.

7.4. Pablogėti viešojo administravimo kokybė.

7.5. Užsimeginti farmacijos bei kitų įmonių, prekiaujančių medicinos prekėmis ir prietaisais, ryšiai su korumpuotais valstybės tarnautojais ir sveikatos sistemos darbuotojais, politikais.

8. Atsižvelgiant į šias pasekmes ir aiškiai suvokiant korupcijos pasireiškimo prielaidas, galima numatyti veiksmingas korupcijos prevencijos programos poveikio priemones.

V. PROGRAMOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

9. **Programos tikslas** - vykdyti įstaigoje kryptingą korupcijos prevencijos politiką, užtikrinti skaidresnę, viešesnę įstaigos ir darbuotojų veiklą, visokeriopai ginti visuotinai pripažįstamas pacientų ir darbuotojų teises ir laisves ir nepažeisti nekaltumo prezumpcijos.

10. Programos uždaviniai:

10.1. Atskleisti ir šalinti galimas korupcijos priežastis, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą;

10.2. Siekti, kad visos lėšos, skiriamos įstaigai, būtų naudojamos pagal paskirtį ir racionaliai, kokybiškoms sveikatos priežiūros paslaugoms teikti, pacientų teisėms ir laisvėms užtikrinti;

10.3. Ugdyti darbuotojų nepakantumą korupcijos apraiškoms.

11. Korupcijos prevencijos tikslui ir uždaviniams pasiekti numatoma:

11.1. Vykdyti nuolatinę kryptingą korupcijos prevencijos politiką, įgyvendinant programos priemonių planą;

11.2. Nustatyti veiklos sritis įstaigoje, kuriose galima korupcinė veika, bei sąlygas jai atsirasti ir plisti, teikti siūlymus dėl galiojančių teisės aktų tobulinimo;

11.3. Įgyvendinti neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principą;

11.4. Ekonominėmis ir socialinėmis priemonėmis užtikrinti korupcijos prevencijos organizavimo, įgyvendinimo ir priežiūros kontrolę;

11.5. Skatinti nepakantumą korupcijos apraiškoms ir įtraukti į korupcijos prevenciją visuomenę;

11.6. Ugdyti antikorupcinę kultūrą įstaigoje, siekti aktyvesnio bendradarbiavimo su visuomene;

11.7. Sukurti efektyvų kontrolės ir reagavimo į korupcijos apraiškas mechanizmą;

11.8. Paskirti įstaigoje asmenis, kuriems pavedama vykdyti korupcijos prevenciją ir kontrolę.

12. Korupcijos prevencijos **bendrosios priemonės** (priemonių sritys) įstaigoje yra:

12.1. Korupcijos prevencijos programos parengimas ir tikslinimas įstaigoje;

12.2. Visuomenės švietimas ir informavimas apie Korupcijos prevencijos programos įstaigoje įgyvendinimą;

12.3. Įstaigos darbuotojų mokymas;

12.4. Nustatytų korupcijos atvejų paviškinimas;

12.5. Veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimas;

12.6. Įstaigos korupcijos prevencijos programos parengimas ir pateikimas atsakingai institucijai.

13. Įstaigos darbuotojų ir pacientų antikorupcinės kultūros ugdymas:

13.1. Visuomenės švietimas ir informavimas apie Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimą;

13.2. Informacijos, kur turi kreiptis pacientas, susidūręs su korupcinio pobūdžio veika, skelbimas įstaigos informacijos skelbimo vietose;

13.3. Įstaigos darbuotojų mokymų organizavimas korupcijos prevencijos klausimais;

13.4. Nustatytų korupcijos atvejų įstaigoje paviškinimas;

13.5. Informacijos apie išaiškintus korupcijos atvejus įstaigoje rinkimas ir analizė.

14. Pagerinti galimybes gauti kokybiškesnes ir prieinamas sveikatos priežiūros paslaugas, viešai skelbti informaciją apie teikiamas paslaugas, jų kainas, personalą, darbo laiką.

VI. INFORMAVIMAS APIE GALIMĄ KORUPCINĘ VEIKĄ, KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

15. Siekiant veiksmingai ištirti korupcinius teisės pažeidimus, būtina:

- 15.1. Sudaryti sąlygas piliečiams anonimiškai el. paštu, telefonu pranešti savo įtarimus dėl galimos darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;
- 15.2. Tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų;
- 15.3. Vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos;
- 15.4. Analizuoti pagrįstus įtarimus dėl darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir atlikti tyrimus pagal savo kompetenciją;
- 15.5. Analizuoti iš fizinių ir juridinių asmenų gaunamus skundus (prašymus, pareiškimus ir kt.) ir rengti siūlymus dėl sveikatos priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų tobulinimo;
- 15.6. Gavus informacijos dėl galimų ar korupcinių veikų, turinčių nusikalstamos veikos požymių, nedelsiant informuoti įstaigos vadovą teisės aktuose nustatytais sąlygomis ir tvarka;
- 15.7. Išaiškinus ar pasitvirtinus informacijai apie korupcijos faktą bei esant įtarimui dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, nedelsiant informuoti įstaigos vadovą.

VII. SIEKIAMI REZULTATAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

16. Programa siekiama tokių rezultatų:

- 16.5. Sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę;
- 16.6. Padidinti nepakantumą korupcijai;
- 16.7. Pagerinti korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje organizavimą;
- 16.8. Padidinti visuomenės pasitikėjimą įstaiga.

17. Korupcijos prevencijos programos ir jos įgyvendinimo priemonių vykdymas ir kontrolė vertinami pagal šiuos rodiklius:

- 17.1. Atliktų korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimų skaičių;
- 17.2. Įvykdytų programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;
- 17.3. Neįvykdytų programos įgyvendinimo priemonių plano priemonių skaičių;
- 17.4. Priemonių plano įgyvendinimą nustatytais terminais;
- 17.5. Asmenų, pranešusių apie korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, skaičiaus pokytį;
- 17.6. Ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičių;
- 17.7. Oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus ir ištirtų pažeidimų santykį;
- 17.8. Anonimiškų ir oficialių pranešimų apie įtariamus pažeidimus santykį;
- 17.9. Organizuotų pacientų apklausų skaičių;
- 17.10. Darbuotojų mokymų korupcijos prevencijos klausimais skaičių.

VI. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

18. Programos uždaviniams įgyvendinti sudaromas programos priemonių įgyvendinimo priemonių planas, kuris nustato priemones, tikslus, jų vykdymo terminus bei vykdytojus.